

KVALITETSDEKLARATION

Körsträckor

Ämnesområde

Transporter och kommunikationer

Statistikområde

Vägtrafik

Produktkod

TK1009

Referenstid

2016

Innehåll

Körsträckor	1
Ämnesområde	1
Statistikområde	1
Produktkod.....	1
Referenstid	1
Statistikens kvalitet.....	4
1 Relevans	4
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	4
1.1.1 Statistikens ändamål	4
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	4
1.2 Statistikens innehåll	5
1.2.1 Objekt och population.....	5
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	6
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	6
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning.....	7
2.2.3 Mätning.....	7
2.2.4 Bortfall	8
2.2.5 Bearbetning	8
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	8
3 Aktualitet och punktlighet	9
3.1 Framställningstid.....	9
3.2 Frekvens	9
3.3 Punktlighet	9
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	9
4.1 Tillgång till statistiken	9
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	9

4.3	Presentation	10
4.4	Dokumentation	10
5	Jämförbarhet och sam användbarhet	10
5.1	Jämförbarhet över tid	10
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
5.3	Sam användbarhet i övrigt	11
5.4	Numerisk överensstämmelse.....	11
	Allmänna uppgifter.....	12
A	SOS-klassificering.....	12
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	12
C	Bevarande och gallring	12
D	Uppgiftsskyldighet.....	12
E	EU-reglering och internationell rapportering	13
F	Historik	13
G	Kontaktuppgifter	13

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistikdatabasen för körsträckor är ett register som grundar sig på Transportstyrelsens vägtrafikregister med dagliga transaktioner av alla registreringspliktiga fordon och på Transportstyrelsens besiktningsdata och Transportstyrelsens av och påställningsdata.

På uppdrag av Trafikanalys upprättar SCB register varje år med besiktningsdata för personbilar, lastbilar, bussar och motorcyklar.

Med hjälp av uppgifterna om måtarställning i registret beräknas en årlig körsträcka som visar hur många kilometer fordonen har kört eller beräknats ha kört under aktuellt år.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en bild av antalet kilometer som körs av svenskregistrerade personbilar, lastbilar, busar och motorcyklar under ett år. I bl. a. planerings- och miljöarbete kan många frågor belysas med hjälp av siffror ur detta körsträckeregister. En begränsning för användandet utgörs av att det framgår hur mycket ett fordon har kört, men inte var alla kilometer har körts. I de framtagna körsträckorna ingår därför även de mil som blivit körda i utlandet. Viktiga delar som även belyses är hur körsträckorna för de olika fordonstyperna är fördelade mellan till exempel drivmedel, ägarkategorier och viktklasser.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken produceras för att användare ska kunna få en bild av hur körsträckorna varierar över tid samt att kunna följa utvecklingen.

Undersökningens intressepopulation kan sägas vara alla svenskregistrerade fordon som varit i trafik under året. De viktigaste intressevariablerna är total och genomsnittlig körsträcka för dessa fordon.

Användare av statistiken är både myndigheter och företag. Statistiken används som underlag för transportpolitiska beslut samt som underlag vid miljöuppföljning och utsläppsberäkningar.

Trafikanalys har kontakter med användarna via flera kanaler och tar emot önskemål från användarna där de kommer till uttryck. Externa användare brukar kontakta Trafikanalys med frågor om statistiken och ibland också med önskemål på förändringar.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är totalt antal körda kilometer, antal fordon, genomsnittlig årlig körsträcka, samt fördelat på bland annat drivmedel, ägande och fordonets vikt.

Antal fordon är svenskregistrerade fordon som någon gång varit i trafik under perioden.

Genomsnittlig årlig körsträcka beräknas på totalt antal körda kilometer som körts av alla svenskregistrerade fordon delat på antal fordon.

Ägande former som redovisas är juridisk person och fysisk person, fysisk person redovisas även som kvinna och man.

Hur körsträckorna fördelar sig över län är en efterfrågad fördelning, vilket inkluderas i statistiken.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningens intressepopulation kan sägas vara alla svenskregistrerade fordon som varit i trafik under året. De viktigaste intressevariablerna är total och genomsnittlig körsträcka för dessa fordon.

Undersökningens målpopulation är de registreringspliktiga fordon hos Transportstyrelsens Vägtrafikregister som utgörs av fordonsslagen personbil, lastbil, buss och motorcykel enligt lagen om vägtrafikregister (2001:650) samt varit i trafik någon gång under året. Det innebär att enbart registreringspliktiga fordon kan ingå i statistiken. Militära fordon tillhöriga staten och fordon som används enbart inom inhägnat område och för vilka registreringsplikt ej föreligger belyses inte av statistiken. Fordon utgör både observations- och målobjekt i undersökningen.

1.2.2 Variabler

Observationsvariabeln är mätarställning och från den härleds de två viktigaste målvariablerna total och genomsnittlig körsträcka. Den totala körsträckan är summan av alla ingående fordons beräknade körsträckor medan den genomsnittliga körsträckan är den totala körsträckan dividerad med antalet fordon. För att beräkna körsträckan för ett givet fordon krävs även att man tar fram antal dagar som fordonet varit i trafik under referensperioden. Notera att referensperioden är det gångna året (kalenderåret) och är samma för alla fordon. Däremot skiljer sig antal dagar i trafik åt mellan fordon under referensperioden t.ex. på grund av avställningar under året. För att ta fram körsträckan krävs även att man tar fram antalet dagar mellan besiktningstillfällen vilka inte behöver ligga inom kalenderåret.

Målvariabeln körsträcka definieras enligt nedan.

Utifrån mätarställningsparen för ett fordon beräknas en daglig körsträcka som kvoten mellan antal mil mellan besiktningarna dividerat med antalet dagar i trafik mellan besiktningarna (se formel nedan). Dagar i trafik beräknas som antalet dagar mellan besiktningarna minus eventuellt antal avställda dagar enligt Transportstyrelsens uppgifter om avställningar.

$$\text{Körsträcka per dag} = \frac{M2 - M1}{D}$$

M1 = mätarställning vid besiktningstillfälle 1

M2 = mätarställning vid besiktningstillfälle 2

D = antal dagar som fordonet varit i trafik mellan besiktningstillfällena

Den dagliga körsträckan multipliceras sedan med antalet dagar i trafik under aktuellt år för att få fram fordonets totala körsträcka under året.

1.2.3 Statistiska mått

De sammanfattande mått som förekommer i de statistiska målstorheterna är summa och medelvärde.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De redovisningsgrupper som används är:

- fordonsslag
- drivmedel
- ägare
- årsmodell
- tjänstevikt
- totalvikt
- karosseri
- antal passagerare
- cylindervolym
- län

1.2.5 Referenstider

Referensperiod är kalenderåret 2016. Samtliga målstorheter har (det angivna kalenderåret) som referenstid. Se även avsnitt 1.2.2.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Uppgifterna hämtas från Transportstyrelsens administrativa register Vägtrafikregistret. Primäruppgifterna i Vägtrafikregistret kan innehålla vissa feltyper, så som kodningsfel och inmatningsfel i uppgifterna från besiktningsorganen.

Kodningsfel och inmatningsfel som kan förekomma är att mätarställningarna kan vara tomma, innehålla bokstäver, felaktigt inmatade värden, orimliga värden, samt att mätare slagit runt.

För att man ska kunna beräkna en körsträcka för ett år krävs att det skett minst en besiktning under perioden 1 januari aktuellt år till och med 31 januari efterföljande år. För motorcykel gäller 1 januari aktuellt år till och med 15 augusti efterföljande år. Om ett fordon inte uppfyller ovan krav får det en skattad körsträcka.

Körsträckorna beräknas grovt sett utifrån två uppsättningar fordon. För fordon som inte har besiktigats under referensåret och därmed inte kunnat erhålla ett giltigt mätarställningspar görs modellskattningar. Fordon som saknar besiktning under aktuellt år kan delas upp i fyra grupper; nyregistrerade fordon, direktimporterade fordon, avregistrerade fordon och övriga

fordon. För dessa fordon används tre olika modeller, en för nya och övriga fordon, en för de direktimporterade samt en modell för fordon som blivit avregistrerade under året. De modeller som används för att skatta körsträckor baseras på fordon med godkända körsträckor, man antar att fordon som inte har besiktigats kör i genomsnitt lika långt per dag som de fordon som har besiktigats. Inom varje modellgrupp bryter man ner fordonen i mindre grupper, så kallade imputeringsgrupper, med hjälp av variabler som påverkar körsträckan. I och med detta görs antagandet att fordonet körs lika lång varje dag det är i trafik under perioden man vill skatta trafikarbetet för.

Detta skattningsförfarande är inte baserat på en statistisk modell och därför redovisas inga osäkerhetsmått eller osäkerhetsintervall.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Då statistikdatabasen för fordon baseras på administrativ data från Transportstyrelsens Vägtrafikregister så bedöms eventuell undertäckning och övertäckning som förekommer i statistikregistret för fordon vara försumbar.

2.2.3 Mätning

Statistikregistret för fordon är baserat på Transportstyrelsens uppgifter, eventuella mätfel bedöms som mycket små.

Registret över körsträckor baseras på Transportstyrelsens vägtrafikregister över personbilar, lastbilar inklusive dragbilar, bussar och motorcyklar.

Till varje fordon kopplas mätarställningsuppgifter från besiktningsorganen. Utifrån dessa uppgifter beräknas en årlig körsträcka för respektive fordon. Eftersom det förekommer mätfel i former av orimliga mätarställningar så genomförs en granskning av samtliga mätarställningar. År 2016 korrigerades 380 469 personbilar, 158 509 lastbilar och 7 576 bussar. Granskningsmetoden bygger på att man använder samtliga observerade mätarställningsuppgifter för ett fordon, i de flesta fall kan man avgöra huruvida de registrerade mätarställningarna är rimliga i förhållande till varandra. I de fall det finns avvikelser kan det indikera fel. Felen delas upp i två grupper; kritiska fel och övriga fel. Kritiska fel är när körsträckan mellan två besiktningstillfällen är negativ. Dessa fel orsakas bland annat av tiopotensfel, mätaren slår runt och registreringsfel. Övriga fel är betydligt svårare att identifiera, felen orsakas främst av tiopotens fel och registrerings fel. Förvisso är det så att rättningarna kan slå fel och felaktiga mätarställningsuppgifter kan slinka igenom. Dessa bör dock vara ett obetydligt antal. År 2016 korrigerades mätarställningsuppgifter för 380 469 personbilar, 158 509 lastbilar och 7 576 bussar. Trots de tre rättningstegen finns det fordon vars data trots allt inte går att rätta och då är det rimligare att skatta körsträckan för dessa fordon på andra grunder.

2.2.4 Bortfall

Förekomsten av objektsbortfall är obefintlig. För enstaka objekt kan dock vissa uppgifter saknas (så kallat partiellt bortfall).

Partiellt bortfall förekommer i den meningen att vissa fordon saknar giltiga mätarställningar utifrån vilka fordonets körsträcka kan beräknas. Dessa fordon får imputerade värden enligt den metod som beskrivits under avsnitt 2.1.

2.2.5 Bearbetning

Som beskrivits under avsnitt 2.1 så genomförs en granskning av fordonens mätarställningar och dagsträckor. Denna granskning kan vara bristfällig på så sätt att vissa fel inte upptäcks. Effekten av fel som inte upptäcks är svår att kvantifiera. Fel som upptäcks rättas så långt det är möjligt. För fordon som anses ha en felaktig mätarställning som inte kan rättas så får fordonet en imputerad körsträcka på det sätt som beskrivits under avsnitt 2.1.

Fordonsregistret kompletteras med data från andra register; mätarställningar samt avställningar i separata register från transportstyrelsen. Registret som innehåller mätarställningar baseras på inrapportering från bilprovningar och anses vara den främsta källan till mätfel.

2.2.6 Modellantaganden

Eftersom en inte obetydlig del av fordonen får en modellskattad körsträcka så utgör detta en osäkerhetskälla. Andelen som modellskattas år 2016 är 34,7 procent. Modellen och dess antaganden är beskrivna under avsnitt 2.1. Kortfattat kan modellantagandena beskrivas som att körsträckan för ett fordon av en viss typ kan approximeras med den genomsnittliga körsträckan för fordon av samma typ. Som en konsekvens av dessa modellantaganden måste även de slutliga värdena för total och genomsnittlig körsträcka betraktas som approximationer. Konsekvenserna av dessa antaganden för tillförlitligheten är i nuläget svåra att uttala sig om generellt.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Publicering sker senast 4 månader efter årsskiftet för personbil, lastbil och buss. För motorcykel publiceras uppgifterna senast 9 månader efter årsskiftet.

3.2 Frekvens

Från det årliga fordonsbeståndet som publiceras i februari aktuellt år framställs målpopulationen för körsträckor, besiktningsdata inkommer månadsvis från transportstyrelsen. Körsträckorna publiceras varje år i april från och med 2016. Tidigare år har körsträckorna varit integrerade med publiceringen av det årliga fordonsbeståndet.

3.3 Punktlighet

Statistiken har redovisats enligt publiceringsplanen, inga förseningar har tidigare inträffat. Publiceringen sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges Officiella Statistik, se <http://trafa.se/kalendern>.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken avseende körsträckor publiceras på Trafikanalys hemsida (www.trafa.se/), samt SCBs hemsida (www.scb.se/tk1009).

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

I statistikdatabasen för körsträckor finns detaljerade uppgifter om fordonets tekniska detaljer. Det är därför möjligt att på uppdragsbasis få tillgång till mer detaljerad statistik än vad som publiceras. För att undvika risken att röja enskilda personer röjandekontrolleras materialet innan leverans av data. Enklare frågor om fordonsstatistik kan även besvaras via telefon eller e-post utan kostnad.

Primärmaterialet finns tillgängligt hos Trafikanalys för alla årgångar (1999-). Forskare kan efter prövning få tillgång till avidentifierat mikromaterial för egen bearbetning.

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial på aktuellt år och tidigare års register.

Upplysningstjänster

Trafikanalys, Anette Myhr
Tel: 010-414 42 17

SCB, Tina Svahn/Annika Johansson
Tel: 010-479 66 26/ 010- 479 68 25

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i Excel tabeller.

Publicering sker i april med publikationen "Körsträckor". Publiceringarna görs i form av excelfiler

4.4 Dokumentation

Kvalitetsdeklarationerna uppdateras vid publicering av "Körsträckor" och finns på Trafikanalys webbplats.

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i Dokumentation av statistiken (SCBDOK). Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument.

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll (i MetaPlus), finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som finns angivna i ovanstående tablå.

Dokumentation om modellen som används för att beräkna körsträckor, [Reviderad modell för beräkning av körsträckor PM 2011:4](#), finns på Trafikanalys hemsida.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten över tiden är god

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan grupper är god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken över körsträckor kan användas tillsammans med andra register så som hushållsregistret. Den kan också användas tillsammans med andra metoder för att skatta trafikarbete och bränsleförbrukning

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken är konsistent i bemärkelsen att samtliga resultattabeller har numerisk överensstämmelse.

Allmänna uppgifter

A SOS-klassificering

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) under ämnesområde Transporter och kommunikationer och statistikområde Vägtrafik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § [Offentlighets- och sekretesslag \(2009:400\)](#).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och [Förordning \(2001:100\)](#) om den officiella statistiken samt [personuppgiftslagen \(1998:204\)](#).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning som redovisats som pdf-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger för statliga myndigheter enligt 6 § i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas. Viss frivillig rapportering sker.

F Historik

Register över körsträckor har tagits fram från och med år 1993, men det är först avseende årgång 1999 som en ny modell innehåller fullständig täckning av körsträckor för personbilar, lastbilar, bussar och motorcyklar tagits fram. I och med de fullständiga uppgifterna började man då årligen redovisa körsträckor för dessa fordonsslag.

Under 2012 implementerades en ny modell, se [Reviderad modell för beräkning av körsträckor PM 2011:4](#). Den nya modellen implementerades även på historiska årgångar, det finns med andra ord inga tidsserie brott i den redovisade statistiken. Tidigare modell går inte att jämföra med nuvarande modell.

Historiska dokument över den gamla modellen samt uppgifter redovisade enligt den modellen finns att tillgå från Trafikanalys.

G Kontaktuppgifter

<i>Statistikansvarig myndighet</i>	Trafikanalys
<i>Kontaktinformation</i>	Anette Myhr
<i>E-post</i>	fornamn.efternamn@trafa.se
<i>Telefon</i>	010-414 42 17

<i>Producent</i>	SCB
<i>Kontaktinformation</i>	Tina Svahn
<i>E-post</i>	fornamn.efternamn@scb.se
<i>Telefon</i>	019-17 66 26